

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. в лан. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місечно: в краю 4.50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7.50 лан., Німеччині 7.50 лан.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. ж., Румунії 15 лан.,
Болгарії 7.50 лан., Австрії
7.50 лан. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

Після революції в Греції.

Коаліційний уряд. — Кара смерті для Пангальоса. — Жінці Пангальоса унеможливили втечу. — Пангальос на острові Егіні. — Кондуріотіс прем'єром. — Анулювання договорів. — Вайва Нінічіа.

Париж, 24. серпня 1926.

„Еко д'Парі“ повідомляє з Атен, що провідники політичних партій згодні щодо утворення коаліційного уряду, котрий зайнявся би приготуванням виборів.

Зі Сходу повідомляють, що таємний революційний комітет домагається карі смерті на Пангальоса. Часописи пишуть, що його повинна стрінути тасаме доля, яка колись стрінула Гунаріса.

Коли арештованого Пангальоса автомат перевозили вулицями Атен, товпа намагалася дістати в свої руки буш. диктатора і злінувати його. З трудом удалося поліції унеможливити цей намір. Жінці Пангальоса вніможливили втечу за кордон.

„Райтер“ повідомляє, що жінку Пангальоса товпа висвистала, коли йшла до свого чоловіка, інтернованого у військовій шпиталі. Пангальоса пильнує сильний відділ війська. Перевезуть Пангальоса на о-

стрів Егіну, щоб забезпечити його перед обуренням Атенців.

Кондуріотіс рішився обняти становище президента ради міністрів до часу переведення нових виборів. „Політика“ повідомляє з Атен, що адмірал Кондуріотіс анулював виконання всіх міжнародних договорів, які заключив був повалений уряд, м. и. також грецько-югославський пакт приязни і конвенцію, що торкається Сходу.

З нагоди перевороту в Греції міністр закорд. справ Югославії Нінічіа заявив журналістам: Зміна уряду в Греції є внутрішньою справою грецької республіки. Не маємо права мішатися в справи грецької держави, однак для нас, як і для грецького народу, добрі взаємини між обома державами є найважливішою справою. Тому теж не слід сподіватися, щоб новий уряд мав вплинути некорисно на заключений і підписаний вже договір, тим більше, що його заключено в інтересі обох країв.

З подій в СРСР.

Зінов'єв відкликаний з третього інтернаціоналу? — Порозуміння СРСР. зі Злученими Державами.

Варшава, 24. серпня 1926.

„Дейлі Мейл“ повідомляє з Москви, що Сталін рішив відкликати Зінов'єва зі становища голови третього інтернаціоналу.

В московських колах, зближених до комсариату закордонних справ, говорять про можливість визнання СРСР. de iure Злученими Державами і то в найближчому часі. З тою метою має Чічерін у часі своєї подорожі за кордон підняти спроби

порозуміння з американськими амбасадорами в західних державах. Це порозуміння мало б вістряти протианглійське, а частинно і проти японське. СРСР. і Злучені Держави узгіднилиб у першій мірі спосіб поступовання на терені Китаю. В угоді передбачена булаб теж справа розв'язки довгів царської Росії і Тимчасового Уряду в Злучених Державих.

Перед зборами Ліги Націй.

Становище Еспанії в справі Танжеру. — Англійська преса про становище Еспанії.

Женева, 24. серпня 1926.

Загальна думка в тутешніх політичних колах така, що еспанський уряд є схильний підтримувати свою тезу в справі Танжеру без найменших змін. У зв'язку з цим настроями Еспанії стоїть також конференція англійського амбасадора в Мадриді, яку він мав з компетентними колами на тему Танжеру.

Англійська преса незвичайно живо інтересується справою Танжеру. Так „Morning Post“ пише: Можлива річ, що Еспанія тому порушила в теперішній ситуації справу Танжеру, щоб переконати прилюд-

но опінію краю про konieczність участі Еспанії в Лізі Націй навіть на випадок не одержання постійного місця в Раді. „Дейлі Ньюс“ повідомляє: Еспанія готова на випадок призначення їх Танжеру виступити будови кріпостей і морських чи повітряних баз.

Кореспондент „Дейлі Телеграф“ зазначає, що претензії Еспанії вимагатимуть старанного розгляду військовими і політичними англійськими чинниками. Франція дала вже до пізнання, що в кожному разі протриватиме розв'язці тої справи шляхом створення з Танжеру мандатової полоси.

Панський нунцій вертає до Праги.

Прага, 24. серпня 1926.

Зачувати, що в найкоротшому часі буде об'єднана знову панська нунціатура в Празі. Тимчасовий конфлікт між Ватиканом і чеським урядом буде ліквідований. Чеські католики чекають з тугою на приїзд нунція.

Винковий стан в Англії.

Лондон, 24. серпня 1926.

Парламент скликають на 31. серпня на надзвичайну сесію. Сесія ця має затвердити продовження винкового стану в Англії.

Генеральний страйк в Англії.

Лондон, 24. серпня 1926.

„Івнінг Стендерд“ повідомляє, що річний конгрес професіональних союзів, який відбудеться у вересні, проголосить новий генеральний страйк.

Початок шкільного року 15. вересня.

Варшава, 24. серпня 1926.

З причини епідемії красухи міністр освіти заарядив на внесення міністра внутрішніх справ відношення початку шкільного року у всіх державних і приватних школах до дня 15. вересня ц. р.

Львівська преса.

Варшавський „Глос Пряди“ подає чисельну силу і характеристику польської преси у Львові. Отже у Львові є вісім польських щоденників: „Слово Польске“, „Хвіля“, „Дзєннік Людові“, „Вєк Нови“, „Газета Поранна“, „Газета Подзєнна“, „Курєр Львовскі“ і „Газета Львовска“. Три щоденники мають політичний характер, а саме: „Слово Польске“ є органом ендєції, „Хвіля“ — „малопольських“ сїоністів, а „Дзєннік Людові“ — „кресово-малопольських“ пєпєсївцїв.

„Гєшта“ — то підприємства менше або більше щасливі, без обличчя, з ріжкими цїнами і на ріжкому моральному рівні. І так: „Вєк Нови“ — це часопис бульварний в кращому того слова розумінні, що старанно виминає львівський маїстрат, який має в львові тихого, але цїнного союзника. „Газета Поранна“ — це орган еспєцифічно бруківний, обчислений на експлуатацію всіх слабих сторін малої душі. „Газета Подзєнна“ — то типовий революцїонерський часопис, що полюбляє на скандалі, еспєциально антисемїтського покрїю. „Курєр Львовскі“ — колишє поважний і впливовий часопис, сьогодні веде жалке життїє, старечим усміхом усміхаючись в бїк витягненої руки. Не є ані бруківний, ані сензаційний, як попередні, щось посереднє між малою саджаковою і висихаючим потїком. „Дзєннік Львовскі“, найстаріший львівський часопис, тепер живе „хутом“ при „Газеті Поранній“ і появляється в кількохсот примірниках на 4-ох сторїнках, як урядовий орган для літїстїйних оповїсток і пропавших небїжків.

Дєнний наклад усіх тих щодєнників є около 30.000 примірників, при чому 3/4 тієї суми припадає менше-більше на „Вєк Нови“, „Газету Поранну“ і „Хвілю“, а 2/5 з останньої чєтвертини на решту політичних щодєнників. А що серед теперїшньої інсєратової „бронди“ часопис калькулюється щєйно при 9.000 проданих примірників, тому лише дєвкї з них стоїть на „власних ногах“. Як на чєтвертїмїоновє мїсто — навіть загальний наклад є пропорцїонально малій, не говорючи вже про те, що Львів мусить промінувати на просторі понад 100 км. довкола себе. Ту недостачу доповнює імпорт відєнський, краківський і варшавський, при чому — на жалє — відєнський є найсильніший, варшавський найслабїший.

Причиною того ненормального стану є низький рівєнь львівської преси і кужда працюючої інтелїгенції. Польська преса у Львові має альтєрнативу: або зникнєтьє до маси відборцїв, або жити з ласки політичної партії чи клїки інтерєсантїв.

На „крєсах“ нема пошани до газети, яку читається прихалцем. Найбільше передплачують і читають ще Жиди, не лише „Хвілю“, але й жаргонові та відєнські нїмецькї газети (головно бульварні).

Рівєнь львівської польської преси є в більшості дуже низький. Інтєлектуалїсти не пишуть в польській „крєсовій“ пресі, уважаючи це за нечєсть. Польська преса підупадає, а інтелїгенція зїтхає до чесної газети. Та перш усього требаб піднєсти матерїальний рівєнь тієї інтелїгенції. Якщо це не станеться, то „моральнє спустошеннє, бездєйність і панування тандити поширюватиметься все більше і гріанїше“.

Біржа.

Гроші.

На дєвізівій біржі долари 897—899. Курс Банку Польського за готїковї долари 897, за дєвізи 900.

Зїлля.

Дальше скланий попит за хлїбом зобїдає добірної якості при зникаючій подажї з причини недостачі довозу. Тєндєнція дальше знизжова. Настрий сильний. Пшєннє нова дїярієка з негайною доставою 43-25, пшєннє нова сєлянська з негайною доставою 41-25, жїто новє з негайною доставою 30-25, овєс новий з негайною доставою 24.

ФУТРА жіночі **ПЛАЩІ** баранкові **ШАЛІ** футурні **Станислав** МАГАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР — львів, пл. Капітульна ч. 1. — 256 2-3 Догідний кредит! Жадайте проспекту! **Стемпкович,** Догідний кредит!

— В останнім числі київського „Кривича“, що вже четвертий рік виходить під редакцією В. Пастовського, поміщена розвідка Пастовського про берестейську унію (1926, I, 88—97) й замітка А. С. „Цяпро і Няпро“ (стор. 113). — Літературне відважництво „Маладик“ у Мінську вилало збірку оповідань М. Хвильового в перекладі У. Дубайка.

— Польські „культуртрегер“ з „домовим викшталенієм“. „Ехо Варшавське“ містить цікавий протокол зібрання батьків у Рівному, а якого виходить, що в тамтешній польській гімназії в між учителями та директором відносно, ледви чогирьох, що мають покінчити університетські студії. В тому протоколі батьки закликають рівняним учителям недовідаючи, що вони давали учням недостаточні чоти на те, аби мати дохід з корепетцій і ніякі „підкати“ злочиняння. Це діється в тому самому часі, коли десятки й сотки високо кваліфікованих українських учительських сил, що стоять у моральному відношенні без захиду, тиняться без посади, бо вони з тих чи інших причин — „неблагонадійний“ елемент...

— Красуха шириться у Львові ширив більше, є навіть випадки смерті на цю недугу. Власті заборили проти неї охоронне шеплення, а крім того на день 25. п. м. скликано лікарську анкету, що відбудеться в міському фізикаті. На анкеті має бути передискутована справа, чи не пересунути шкільного року на пізніший речинеш з уваги на те, що маса дітей у шкільному віці лежить хора на красуху (шкарлатину).

— „Цуд“ у Львові. При вул. св. Софії ч. 4. збиралися вчора у Львові товпи ріжних жінок, коментуючи між собою живо історію „мудотворної ікони“, що завісила нараз дивним світлом у хаті дозорця. Той „цуд“ зводиться до того, що стара ікона, якої не чищено роками, після її відшліщення зродилася якою наче зовсім нова. Хоч справа того зливського „цуду“ ясна, всеж таки вечером зявився в хаті сторожники з латинських священників, які забрали ту ікону до костела св. Миколая, де її завішено на фронтонній стіні. Хто цікавий, може її там оглядати.

— Фальшиві гроші, особливо чольські двозолотівки і долари, лускають масово між людей ріжні „лишари“ того роду промислу. При приймації грошей вказана янгайбільша обережність!

— Злодійські штучки. Немає дня, щоб у Львові не обдурили члоти когось з наївних людей, готовно приїзних з провінції, продаючи „золотого“ годинника, перстеня, ланцюжка і т. п. Будучи добрими психологами і вміючи зручно спекулювати на людській глупоті, підходять вони до своїх жертв дуже ріжно — в залежності від їх соціального стану, освіти, інтелігенції і т. д. Нерідко буває й так, що перед таким прохожим злодій видає, немовто пропонував йому до продажу за дешеву ціну дорогішності похоті з непевного джерела, чи просто з крадіжки. І все знаходяться легковірні, що докладають на такі „штучки“. Інакше було цими днями з управителем школи в Ляховичах Михайлом Смиком, до якого приступив на вул. Барський такий зливський злодій, попросив огляну і зачав балакучу. По хвилині відійшов і шев у товпі. За хвилину і п. Смик спостерігся, що його годинник з ланцюжком незачаєно. Та вже було запізно.

— Один з багатьох. На динх арештовано у Варшаві Яна Лесневича, що має на своїй совісті ріжні більші й менші одуханства. Він заложив був між ин. свій банк у Кракові, при допоміж якого натягав наївних людей. А що таких людей завжди багато, то й не мало їх попало в його руки. Найбільше людей натягнув Лесневич таким чином, що обіцяв їм виробити більші позички за кордоном і забрав від легковірних зачети. Уживав також ріжних посередників, які стигали йому клієнтам. Жертвою того обману впадо кількадесят осіб, м. ин. дехто й у Львові, де Лесневич вів до недавня каварню „Кеп-а-пес“, яку переняв був перед роком, не маючи ні зломаного сотика. Обманства пдавалися йому так довго тому, що він покривався всодин протекцією високо поставлених осіб, прим. ген. Іва Івевича.

— Самовбийний замах. Матьвина Арсенюкова, зам. при вул. Сіницькій 18, зажила сильною отруї. Ритунове поговіла відвело її в грізному стані до шпиталю. Причина самовбийства невідома.

— Чех мав велике щастя. На залізничній лінії Львів-Підгайці коло села Підберізіці переїздив селянин Василь Чех залізничний шлях у хвилі, як надїждив поїзд. Чех спав на возі, тому не чув надходного поїзду. На його щастя локомотива відкинула віз так, що Чех вилетів на землю, не ззнавши нічого крім страху. Зате один кінь забитий, другий покалічений.

— Звірське вбивство. В Переросі, надвірнянського повіту, жонатий зарбник Стан. Голинський, батько 3 дітей, побачив 15. липня п. р. на своїм полі якогось селянина, що пас корову. Обурений тим до краю, прискочив Голинський до шкідника і побачив, що це батько його першої жінки, 56-літній Петро Мидик. Не надумуючись довго, кинувся на Мидика з дручком і адарив так сильно по голові, що він упав на землю, залитий кровю. Після того став Голинський свою жертву душити. Побачивши, що Мидик не живе, аягнув його до недалекої калюжі і там лишив. Вернувши до дому, перебрився, а потім утік у поле. Шойно тоді збудилася в ньому совість і він зголосився сам на постерушку поліції у Волосові. Голинський сидить тепер у Надвірній, чекаючи на судову розправу.

— Смерть від бика. Василь Моадір у Чижиківі коло Львова вивів свого бика на подвір'я. Розуявлений звір кинувся нечаяно на свого господаря в такою силою, що нещасний Моадір помер н-бавком серед страшних мук.

— Золоті гроші в Австрії. Відельська менишка видала вже перші золоті монети — 25- і 100-шілінгові. Вибито наразі 13.000 менших (25 шіл.) і 1.000 більших штук (100 шіл.), які негайно розхондено, так, що їх фактично в обігу нема.

— Приріст жидівської людності в Палестині. „Сюністична Кореспонденція“ повідомляє за палестинським урядовим органом „Мішар Бетавія“, що число жидівської людності в Палестині збільшується з кожним роком і за останні чотири роки майже подвоїлося. В 1922-ому році виказувала урядова статистика тільки 83.794 Жидів або 11,5 при. усієї людності Палестини, а в червні цього року вже кругом 147.000 або 17 при. усієї людності. Однак це число вважається жидівськими статистиками недовкладним і вони під-

носять його до 175.000 або 19,6 при. усієї людності Палестини.

— „Свобода“ ч. 23 містить За права поневоленних народів. Перед найближчим завданням. Жиди колонізують Україну. Що пишуть польські газети? Повітовий Народний Зїзд в Зборові. Політичне віче в Залізних. Що чувати у світі? Новинки. Користайтеся з фахових шкіл! В справі поночі для потерпілих від живлових нещастя. Господарські вісти. Дописи з краю. Смішне.

— Свій поспос! Купуйте і уживайте лише пасту до обуви „Е-з-г-а-н-т“ О. Левинської і Сми. Львів Кордєцького 51. 331 2-5

Пресовий ланцюг.

На побільшення обему „Свободи“

- зложили далі:
- 173. П-р З. Левицький, Коломия — 10 зол.
 - 174. о. Смик Іван, Жовтєв — 1 дол. і киче: о. радн. Солов'я з Лукова і о. Телішук з Потока.
 - 175. П-р Слюзар Роман, Микудинці — 5 зол. і киче: о. Е. Кароль, Йос. Шкандару, Йосифа Феденія і Волод. Савицького — всіх з Микудинців.
 - 176. о. Д. Сенківський, Красносілля — 3 зол.
 - 177. о. Гр. Яструбецький, Лубинки — 4 зол.
 - 178. о. Іван Яворський, Могилівця — 11 зол. і киче: о. Теод. Столяра з Хмельки на 5 зол. і о. Лаврентія Ткачука з Ласковець на 10 зол.
 - 179. о. Стефан Семиниш у Ширі к. Львова — 10 зол.

Всячина.

Зі статистики американських вищих шкіл. В усіх 913 університетах, каледжах і професійнальних вищих школах Злучених Держав було записано в 1924 році 664.266 студентів і студенток. На протязі останніх 34 літ це означає зріст майже в шестеро; в 1890 році в американських вищих школах було всіх студентів 121.924. Так само зросло число професорів і учителів в університетах, колегіях і вищих професійнальних школах медичних, технічних то-що) — з 10.762 в 1890 році до 51.907 в 1924 році. В тім останнім році, з якого є повні статистичні дані, найбільше студентів мав у своїх вищих школах штат Нью-Йорк, а саме 60.623 мужчин і 28.370 жінок, разом 88.993 голов студентства. Далі йшли: 60.462 студентами і студентками, Пенсильванія, Огайо, Массачусетс і Каліфорнія. В п'ятих інших штатах було по більше як 20.000 студентів, записаних у вищих школах, а в одинадцятих по більше як 10.000.

Консумція паперу в Європі. „Експорт-рестит“ оповіщує інтересе зйавлення консумції паперу в Європі. Найбільше паперу зуживають Англія, Скандинавія й Німеч, шойно пізніше Швайцарія, Голландія, Франція, Бельгія та Австрія. Англія продукують річно 899.310 тон паперу, так, що на голову людності припадає 25,3 кг. Скандинавія зуживають 351.500 тон, або 24 кг. на особу. Німеччина продукують найбільшу кількість паперу, бо 1.280.550 тон, а зуживає 19,7 кг. на особу. Швайцарія зуживає при продукції 45.750 тон 15 кг., Голландія (83.500 тон) 14,4 кг., Франція (567.180 тон) 14 кг., Бельгія й Австрія по 11,1 кг. на особу. Загальна річна продукція паперу на цілі світі виносить понад 8 мільярдів кг., з чого 35 проц. припадає на Європу, 40 проц. на Злучені Держави, а решта на Китай, Японію і т. д. Для порівняння слід згадати, що з початком 19. стол. спотребовано тільки 100.000 тон паперу.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управління Петра Касаського у складі 30 осіб виступає:

- Четвер 26.VIII. Гримала.
- П'ятниця 27.VIII. Тернопіль.
- Субота 28.VIII. Тернопіль.
- Неділя 29.VIII. Збараж.
- Понеділок 30.VIII. Збараж.
- Вівторок 31.VIII. Зборів.
- Середа 1.IX. Зборів.
- Четвер 2.IX. Золочів.
- Субота 4.IX. Золочів.
- Неділя 5.IX. Золочів.
- Понеділок 6.IX. Броди.
- Вівторок 7.IX. Броди.

В приватній українській гімназії У. П. і. з правом приїзності в Чорткові відбуватимуться вступні іспити до приготувані до першої класи дня 31. серпня, іспити до класів від II—VI: 29. і 30. серпня. В році 1926/27 відчиняться шесту класу. — УПРАВА. 336 3-4

Управа пзнаєт. діючої гімназії „Рідної Школи“ в Станиславіві. Громадянського типу з правами державної школи подає до відомо, що додаткові іспити до класів II—VIII. класів I. вересня п. р. Виноградів. Іспити до класів I. вересня, української і польської мови та з рахунку, як у державних гімназіях. Зголошення прийматимуть кожного дня. — Н. Даниш. 375 3-4

Додаткові іспити до класів I—V. приватних гімназій курсів У. П. Т. в Львові. відбуватимуться від 30. серпня до 2. вересня. В тих самих днях відбуватимуться вступні іспити до всіх класів. — УПРАВА. 374

З гімназії СС. Василішок у Львові. Початок шк. року 1. вересня. Початок вступу 31. серпня. Вступні іспити до всіх класів і позанови I—2. вересня. Від 23. серпня гімназія міститься вже у власній будівлі при вул. Дзуготів ч. 17. В шкільні приїзти учнів до Інституту СС. Василішок належить звертатися до інспектора при вул. Залізничній ч. 30. — Д-р В. Шират. 347 2-2

ДРІБНІ ОГолошення.

ОСІБНА КОМНАТА враз з квартирою для учнівської. Відомість в „Львівській Ділі“ під „Виноград“. 217 3-3

РОСНІПІЕНТА з практичною потребою від 15. вересня або 1. жовтня зложити Мудрецький — Ізале. 263 3-4

МАШИНУ „Massey“ з українсько-польським письмом майже нову продає Хомин, Дрогобич, Стрийська 74 3-4

ПРИЙМУ 2 панночки на станцію. У. Устиновича, вул. Глубока 15. І. вересня. 313 2-3

УЧЕНИКИ ніщої гімназії з доброго доми знайдуть приміщення і солдатську при інтелігентній родині; фортеця до ужитку, сент. поміч в наущі. Вул. св. Тереса 231. 318 2-3

ПОТРЕБНИЙ інтелігент, який провадив би книговодство, кооператив, зложив би церк. хор і оркестру. Зголошення зложити на письмово і з порученнями слати на адресу о. Ліщинського Івана, Бориска. 329 2-3

ПОШУКУЮ совісної учительки, котра зобов'язалася би зробити через рік з ученицями дві класи (6 і 7 класів). Винагорода після умови. Адреса: Анна Прошова в Верхній великій, п. Півнянці. 333 2-3

ПРИЙМУ рисівника. Інж. Дурбах, Львів Кордєцького 25. 337 2-4

ПОШУКУЄТЬСЯ ІНТЕЛІГЕНТІВ ІНКАСЕНТІ з по більших містах України і Західних Земель, щоб зявилися зібраними адресі і адреси виключно українських фірм до промислово-торгівельного календаря. При зголошенню закладає рекомендацію якогось товариства. Писати на адресу: Савковський Петро, Станиславів, вул. Волинська ч. 80. 340 2-3

МІД бжільний, свіжий, кураційний, польський, речений, в пущках, по ціні 5 кг. 16 зол., за 10 кг. 31 зол. за готівку при замовленню 50 сот. дешевше, як одне на бажаючі: Ягниський і С-ка, Гордилиця п. Козлів, Тернопільщина. 341 2-4

АБСОЛЮВЕНТ університету, спосібний рутинуваний інструктор гласає дош на селі. За успішнучі. Показати рекомендації. Зголошення: Повітовий Союз Кооператив в Мельниці, для „Абсолютів“. 344 1-4

ПРИЙМУ студентку на станцію. Близько відомість у М. Балко, Скарбівська ч. 5. І. вересня. 351 1-4

СТУДЕНТІВ або студенток прийму на помещання від 1. вересня. Горбонська, Йосифата 8. 352 1-4

ПРИЙМУ панночки на станцію. Омишляно. Марія Калімон, св. Петра 10. 353 1-4

УЧЕНИКІВ на станцію прийме Батюшкін, радник скарбу, Львів, вул. Рутинського 16. І. вересня. 356 1-4

УЧЕНИКІВ з нижших класів прийму на станцію. Кордєцького, вул. Мудрецького ч. 48. І. вересня. побіч головної гімназії. 349 1-3

ІНКА самітня візьме на станцію дітей. Оплати м.с. 80 зол. Кінната, велика, сонна, середмість. Федорович, Лещинська 16, партиз. 348 1-4

ПОШУКУЮ негайно рутинуваний соціалізатор. Зголошення з поданнями слати на адресу д-р Гардольського в Кутах. 347 2-

ПРИЙМУ учеників на станцію близько акадєміч. гімназії, Келчівського 14. 355 1-4

Мушиш бути мовою!

сталою приклинкою по випробуванню і багатьох екстракту АГРУМІНА

Генеральна представництво на Польщу, ТИТАНИ, Львів Різняцька 8.

1247a 68-75

політика внутрішня, що поставила проти нього на, ноги не тільки більшість військових кругів, але й більшість населення. Ця погубна внутрішня політика — це упадок грецької валюти у зв'язку з кепською господаркою і чимраз більше дубожіння грецького народу.

Можна ставити собі питання, чи цей переворот буде у Греції останнім і чи він скоро покінчиться. Багато на нього відповісти. Та жодяк такий слід зазначити, що й переможці є військовою особою і республіканцем. Видивлений ним мотиви перевороту: привернення конституції і свободи, знесення цензури і т. п. вказували на те, що боротьба внутрішньої Греції буде вести далі, тим більше, що в ті поняття ріжні люди вкладають ріжний зміст. До того слід зазначити, що в Греції все ще не зломані монархістичні круги, які чекають тільки нагоди, щоб виступити активно і привернути в цій країні владу монархії і правної династії.

В медьний капітал на Україні.

Як Німці опановують всю продукцію в Донецькому басейні.

До Німеччини повернувшись з п'ятиденної поїздки по СРСР, синдикат есенської торговельної палати Рехлін і поділяючи своїми враженнями про промисел у Радянському Союзі, зокрема в українській донецькій кітловині з телеграфічною відпискою Вольфа. При тій нагоді висказав він і свої погляди і про успіхи своєї поїздки.

Свою поїздку відбув Рехлін на пропозицію Донвугільтресту. Ще перед роком увійшов названий трест у переговори з німецьким промислом, особливо з райнсько-вестфальськими фірмами в справі обладнання його вугляних копалин і висказав побажання, щоб представники німецького промислу віддали донецький басейн і дали авторитетні вказівки відносно спільної праці в тій ділянці.

Спільна праця показала можливість — твердить Рехлін — бо вугляні поклади в донецькому басейні та в райнсько-вестфальському районі дуже до себе подібні і щодо сили і щодо якості вугля. Наслідком цього в Донецькому ба-

сейні можна використати всі ті машини і методи видобування та оброблювання вугля, якими послуговуються у Вестфалії. З уваги на те райнсько-вестфальський промисел може піднятися організації розроблювання вугляних покладів донецької кітловини. Там зроблено вже багато, щоб поширити видобування вугля. Донвугільтрест є найбільшим трестом у цілому Радянському Союзі, бо від кількості добутого ним вугля залежить розвиток усього радянського промислу. Без донецького вугля не могли поступити вперед ні металургічний ні електричний промисел.

Бажання організувати взаємне співробітництво дало вже додатні наслідки. Декілька копалин перебрала вже німецька фірма Тіссен, одну кокасіву дістала фірма Коннер-Ессен, фабрику побічних продуктів при тій кокасіву має фірма Штілль з Реклінггаузену, іншу кокасіву разом з фабрикою побічних продуктів одержала фірма д-ра Отто з Бохум. Понад те декілька німецьких фірм одержало великі замовлення на найновіші машини і всякі технічні знаряддя для українських копалин.

Найреальнішим наслідком поїздки до СРСР є те, що комісія (на чолі якої стояв Рехлін) мала можливість познайомитися ближче й основніше з програмою поширення донецького вугляного промислу. Комісія вийшла також у подібні переговори з трестом Південносталь (Югосталь).

Безсумнівно — кінчить Рехлін — є цей факт, що теперішні копалині Донвугля і Південносталь вже використані до крайніх можливостей. Скріплення продукції обох теренів можливе тільки при допомозі заміни старих копалин новими. А треба знати, що продукції обох названих трестів надають у СРСР першорядне значіння. І тому будова нових копалин неминуча і необхідна. При тому німецький промисел одержує можливість організувати в СРСР підприємства постійного характеру, оброблені на довгий період часу та існування.

Зі завдань Рехліна віс духом вдоволення, бож німецькому капіталові вдалося вже у великій мірі зробити добрий інтерес на українському копалинному промислі, а в недалекий будучині цей інтерес стане ще ліпшим, бо значно розростеться і дасть німецькому капіталові неабиякі прибутки. З другого боку висловлені Рехліном враження зі свого побуту в Донецькому басейні доводять, що український копалинний промисел цілковито занепадає і що без допомоги чужого капіталу

він ніяк не зміг би двинути. Занепадає він наслідком дикої господарки, дикою використанням не тільки копалин, але й усіх машин і копалинного знаряддя. Все це до той міри знищене та виснажене, що загрожують йому катастрофічний кінець, і тим самим компетентний застій у всьому промислі не тільки України, але й Рад. Союзу. Треба будувати аж нові копалині, до той міри виснажені всі старі. Що це буде коштувати і що Німці на тому зароблять, можна собі уявити хіба в космічних для нашої, убогої на економічні поняття уяві, цифрах. Але щож робити? Краще те, як цілковитий занепад копалинного вугляного і залізного, а слід за тим і всякого іншого промислу. Від Німців можна надіятися бодай того, що вони не тільки самі зароблять, але й напразду солідно поставлять і належно вивинуть український промисел.

За в'язничними кратами.

Суд відмовив випущення на волю за кавцією поета В. Бобинського.

Від кількох місяців карється у львівській тюрмі при вул. Баторія молодий і талановитий український поет Василь Бобинський. Попав він у тюрму за те, що підписував як відповідальний редактор тижневик марксистського напрямку "Світло". Після довгого слідства львівська прокуратура добудула акти на акт обвинувачення. В чому саме міститься "злочин" В. Бобинського?

"Злочин" його в тому, що в характері відповідального редактора пропонував він до попередньої цензури (яка теоретично в Польщі не обов'язує) пресовому прокураторові статті: "Возробіння" ("Світло" ч. 11 з 14. березня 1926), "Мобілізація" (ч. 12 з 21. III. 1926), "Карпатська правда" (ч. 13 з 28. III. 1926 — до тогож це передрук з чехословацької газети), "Міжнародність робітничого руху" (ч. 14 з 5. квітня 1926) і "Знов політика робітничого руху" (про події в Стрию). Ці статті скаржилися на пресу прокуратор і вони не побачили денного світла. На їх місце замінили білі плами в "Світлі", які — очевидно — нікого не могли підбурити. Єдино міг бути "підбурений" прес. прокуратор, який у цензурі читав ці статті перед конфіскацією. І за це В. Бобинський вже кілька місяців сидить в пресній тюрмі мабуть за те, що піддавався пресній цензурі.

Без сумніву, щось інше мусіло спонукати "сторонні" закону до уявлення В. Бобинського до тогож хворого на чакотку. Хіба ніщо інше, як невіддільний примус тим чином закрити фактично (бо до формально законного закриття не було причини) тижневик "Світло".

Маючи на увазі недугу арештованого, його рідня звернулася нещодавно до суду з проханням випустити його на волю за кавцією. Та на висновок прокуратора суд відмовив випущення і Бобинський далі коротає важкі дні в тюрмі за неповною "гривою".

Так виглядає "моральна санация", так представляється забезпечена конституцією "вільність преси".

З листів з "Мертвого дому".

Доставлено нам відписи кількох листів з польських тюрм. Політ. в'язень 39-літній Степан Волко, що відсиджує кару 15-літньої в'язниці у Віснью, пише:

"Прошу шан. редакцію помістити тих кілька слів, того мого крику розпущу з "Мертвого дому". Перевезено мене з львівських "Бригидок" до в'язниці у Віснью. Повідомлено мене про те, де саме хвилю перед тим, як мене виведено. Я не міг забрати навіть куска хліба. В голоді і холоді мусів я йти пішки з Бохні до Віснью — 18 км. Я перестудився і дістав сильну фебру. На другий день я зголосився до лікаря. Треба було перейти через три темні коридори. Я йшов і падав. Не мав я сил. За кожним разом, як я падав, мене штуркувало, не жалюючи ударів. На подвір'ї стою в'язень, алодій Чорний" м'ягкотілої фізичної будови. Йому приказано кинути на мене. Він схопив мене за шийку і почав дусити. Опісля вхопив мене за ноги і волю на камінях через ціле подвір'я як пса. Кайданми сковано мені руки і ноги. Были мене ключами, топтали чобітьми. Опісля кинув мене до темної келі."

Степан Волко у Віснью.

По широкому світі.

СРСР. і Уругвай. З Москви повідомляють, що Уругвай визнав Союз Рад. Соц. Республик de l'ure. Абісіній протестує. Регент Абісінії Рас-Тафарі має намір прихилити на осіну сесію Ліги Націй, щоб заперестувати проти англійсько-італійського пакту.

В Мексику арештовано ген. Аріу й 10 інших осіб за участь у змові проти уряду.

Свята Франка.

Листівці (Стрийський).

"То гуде народом клят — То наш Беринг а Листівці!" Так писав колись Франко про знаменитого селянина-бесідника Беринга а Листівці, котрий з пок. Олеськиним клас першій організації підвалив в Стрийщині. Листівці не забули Франка і гідно поминали в неділю дня 8. серпня і р. де сят ліття його смерті.

По Службі Божій відправлено соборну панхиду і під церквою урочисто везений похід з сільською четвою і з прапором на чолі. Голова листівського "Сокола" здав звіт голові стрийського "Сокола" Івж. А. Палієву і похід рушив на посвяченню засадженого Франком дуба. Посвячення довершили о. А. Пеленський, о. Флонт, о. Метельський. По посвяченні промови до зібрання маси народу парох о. Пеленський і віддав "то наслідки наше" — дуба, ту ознаку сили і опіку листівської громади і грядучих поколінь.

По церковній часті зачався під годин небом святочний концерт. На ознаменування зйшов о. Остап Луцький і вголосив святочну промову. Такі промови приходиться дістати рідко почути. Треба було бачити світлі очі маси народу, треба було бачити слези в очах слухачів, коли бесідник згадував наше велике недавнє минуле. Читальний хор під управлінням Ю. Ю. відспівав дуже вдало кілька пісень, переплітаючи декламаціями. Голова Т-ва "Сокол" п. Ший віддекламував дуже гарно "Камеяні". Маленькі листівські діти з "Дітотого Саду" взяли також участь у святі. Маленькі хлопчики і дітячки присаджували на стіл і вони декламували, промовляли до громади, а накінці усі хором співали. Дивилася громада вдало на п. Ю. Кушівку, управителя "Дітотого Саду", за таку гарну науку. На закінчення концерту промови д-р А. Гарасимів зі Стрия, закликаючи, щоб всі знали собі до серця слова з "Камеяні" і дупали спільними силами скалу. З уст тисячної толпи понісся грім: "Ше не вмерла!"

Після того при звуках доброї оркестри перед воззасадженим дубом і гістами та громадою перефільмовали листівський, добрийський і стрийський "Сокол" і відійшли на площу, де в 4. год. попов. відбувся народний фестин. На фестині вправляли дуже справно хлопці списами, а дітята пісками і хоругвами. Виправ дітей зі "Саду" були справжньою розрадою для всіх. Вечером в "Народній Домі" відбувалися вечірники. — Пам'яті.

Пам'ятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

НОВИНКИ.

— Конфіскація. Вчорашня число "Діла" підпало по кількох днях "перешлики" знова конфіскації. Вичеркнено з нього одне менше місце і ціле закінчення передової статті "Остання статія". Це 80-а чергова конфіскація нашого органу в цьому році.

— Зміни в редакції "Нової України". Як нас повідомляють, в управі місячника "Нова Україна", який до цього часу виходив у Празі під редактуванням М. Галаган (с.-д.), Н. Григоріа (с.-р.) / М. Шаповала (с.-р.) — (раніше В. Винниченка і М. Шаповала), повстали на ґрунті ідейного розходження в поглядах деякі зміни. М. Галаган у червні місяці ц. р. редагування журналу покинув. Журнал має виходити під зміненою редакцією далі як партійний с.-р. орган, а навіть є кілька перенести його видання до Львова.

— Усміснені в білоруській мові. Пані Зоська Верас, авторка "Батанічного Слоуника", авторка тепер, як подає "Студійська Думка", білорусько-польсько-московсько-українсько-латинський словника медових рослин.

бою, що годі сказати, де кінчиться одно, а починається друге. Є багато псевдо-творів, що в своїх творах модифікують чужі думки — вони не дають нічого або дуже мало нового чи своєрідного; йдучи в тіні великих попередників, осто-рожно виминають усе те, що йшло би проти смаку загального духа часу — і хоч вони тільки епігони, асеж такі зачислюють їх до музичних продуктів. Навпаки — є музичні-виртуози, які, передаючи чужі твори, переживають їх, фільтрують крізь своє власне музичне "я" та надають їм такі індивідуальні почування, що твір постає перед нами неначе щось нове, як об'явлення саме того мистця, що тільки відтворює чужий, а не свій твір.

Між такими мистцями-виртуозами перше місце займає Ліст свого часу, та ледви чи й тепер знайдеться такий виртуоз, що міг би його дозганути чи перевищити. Спосіб, яким Ліст переймав чужі твори і, зрештовивши, передавав чи уявляв добував у своїй інтерпретації, був справжнім актом оригінальної творчості. Метою його змагання було дійти до максимуму виразу в стилізації фраз та вірного передання настроїв, що характеризували твір суверенним оладуванням цілого апарату фортеп'янової техніки. Передовою хвилею в цьому змаганні є у нього демонічний скри-

пак Паганіні, якого мав нагоду почути в Парижі. В грі Паганініного знаходить Ліст здійснення своїх виртуозівських мрій. В тих часах був він уже знаний виртуоз, з дитячих ще літ відзначений поцілуєм Бетовена за мистецьку гру творів Баха, та всеж-таки він постановив поглибити ті проблеми, що їх розважало дозволювала Паганініному добувати небувалі досі інтерпретаційні ефекти. Він працює над побільшенням інтензивності відтінків тону (legato, jeu perlé) та різноманітності ритмічних акцентів. Результатом цієї праці був тріумфальний похід Ліста як виртуоза по всіх центрах музикальної Європи. Він став тою силою, що порушувала магнетну голку всієї інструментальної репродукції. Та не технічний, а творчий момент у його інтерпретації поставив його вище всіх п'яністів тодішньої доби. З тих часів пише Гаїне про нього в одному зі своїх листів з Парижа: "Електричний ділання тої демонічної адачі на товпу, заразлива могутність екстази, а може й магнетизм самої музики, яка майже в усіх нас вібує, — ті феномени не потрясли мною, як ніколи так сильно і жакливо, як на концерті Ліста."

(Докінчення буде.)

Таких зразків маємо більше, але вже ці вказують, що "моральна санация" є справді кращою і невіддільною, якщо ми маємо мати хоч ілюзю того, що живемо де-недалеко від культурного світа

Засуд смерті.

Новий управитель Філії академічної гімназії у Львові. — Репресії „правительственого комісара“ Черкавського проти гімназії. — Що ми на те?

Недавно подали ми коротеньку вістку про те, що львівська кураторія призначила управителем Філії академічної гімназії маловідомого і нічим незамітного у педагогічних колах учителя гімназії з Ланьцута Вербицького. Ціла справа вибору невідомої людини на становище управителя столичної гімназії була для нас неясною та незрозумілою. Важко було пояснити собі причину того наглого і несподіваного призначення, та можна було надіятися, що Вербицький мусить мати якісь спеціальні заслуги не перед нашим народом і не на полі українського шкільництва, а перед львівською шкільною кураторією. Довідемося тепер, що так воно насправді і є.

Новопризначений управитель Вербицький має ту найбільшу заслугу, що належить до партії „rozczepuch Strogomynow“, і то, як кажуть, навіть до групи польської їх породи знід, знаку „правительственого комісара“. Народного Дому Черкавського. І хоч нового управителя ще нема у Львові, й обов'язки управителя виконує проф. Федів, то вже видно над цілою гімназією руку „високого покровителя“ Вербицького, тобто руку всевадного тепер пана й експлуатуючого чи пак урядуючого управителя Народного Дому Черкавського.

Без відома урядуючого управителя гімназії теперішню канцелярію гімназії приспособляють на приватне помешкання новому управителю. Всі класи і кабінети перетранспортовують самочинно з першого

на другий поверх і над усім тим „властає“ рука комісара Черкавського. На простій та арозумілій мові це значить, що Філію академічної гімназії у Львові „стискають“ чи „згущують“ фізично на те, щоби її потім „стиснути“ ще краще морально під проводом нового управителя. Кажуть, що всі теперішні репресії проти української гімназії виконує ком. Черкавський з доручення і за агодою інспектора Соціньського. До чогож у такому випадку служить львівській Кураторії теперішній управитель проф. Федів, коли він ніякого урядового повідомлення, ні яких вказівок відносно пертурбацій Черкавського не знає і не має? Проти всього того, що діється в тій гімназії, ніхто й не протестує, ніхто нею не інтересується, так немов би вона насправді титулом приміщення в Народному Домі стала доменною Черкавського. Він тепер виконує там і адміністративні і директорські функції.

Все те, що там діється, виглядає на початок кінця. Мається враження, що на ту гімназію запав десь там — у мовках всесильних у справах українського шкільництва верхів львівської Кураторії засуд смерті. Бо хіба тільки тим можна собі пояснити загадочне право інтересів в справі гімназії такого „симпатичного“ і по приятельськи настроєного — для українських шкіл типу як польський служак Черкавський і його будучий приятель Вербицький. Не даром для цього останнього приготували приватне помешкання аж у дотеперішній канцелярії управи гімназії.

Пишучи про те дивуємося, що дотепер не зацікавилися тією справою ні наші педагогічні кола, ні станове товариство вчителів середніх шкіл, ні навіть організація міста Львова. Таких експериментів, такого нехтування інтересів української державної гімназії, ще й до того столичної, не допускалася львівська кураторія навіть за міністрування Ст. Грабського. Щойно за урядування „ліберального“ міністра Суйковського аважилася львівська кураторія анекдажати українську школу й українських педагогів увійшовши для того в „союз“ аж з таким морально „цінним“ типом, як „господин“ Черкавський.

Найкращий підбір сил, а то й світочів української науки згуртований біля двох львівських українських гімназій. А вже не треба й писати про те, що є в тому зборі першорядні педагоги, люди з великою практикою і не меншою теоретично-педагогічною освітою, словом люди високої культури і великого такту. Між ними не могла Кураторія

ніяк найти підходячого кандидата на управителя, коли вже й не подалася теперішній, а мусіла вона у відомих ніяк спроваджувати аж з Ланьцута нічим незамітну мірноту, щоби під її сіллю руку підлати індивідуальності правдивих педагогів і людей культури.

До цього чергового експерименту львівської Кураторії мусить знайти відповідне становище наше громадянство Львова, в тій справі мусить сказати своє рішуче слово і батьки тих дітей, що користуються названою гімназією. Провід над вихованням українських дітей мусить спочивати в руках правдивих синів українського народу, а не в протелів наслідка Черкавського.

З грецького кітла.

Атени, в яких було вже стільки переворотів, переживають нову революцію. Ген. Конділіс, один з найвизначніших генералів Греції, що визначився у війнах проти Туреччини й Болгарії, виступив з ім'ям „моральної санації“ проти дотеперішнього диктатора Пангальоса, якого після слабого спротиву арештовано, а опір його прихильників зломано. Пангальоса мають поставити перед суд і по вкорінненні у Греції традиції стратити. Стількі телеграми з Атен.

Які причини отсього військово-політичного перевороту в Греції? Пангальоса називали грецьким Муссолінім, хоч по правді його можна би скорше порівняти з диктатором еспанським. Він також вийшов з армії і як незадоволений офіцер „відкрив“ у собі охоту до політичної кар'єри державою, для якої поклав безперечно деякі заслуги. В найтяжчій хвилі свого народу, після великої поразки грецької армії в Малій Азії, коли в цілій країні запанував хаос та анархія, зміг Пангальос привернути в короткому часі порядок і дисципліну залізною рукою. Виявився людиною без сантиментів, коли велів розстріляти без милосердя міністрів-роалістів, не дивлячись зовсім на те страшне враження, яке цей вчинок викликав у цілому світі. В дні минулого року скинув він при допомозі відданої собі армії і флоту уряд Мігалаконьюлоса, покриваючись тим, що заведе справжній республіканський лад. Зате зовсім нещаслива була закордонна політика Пангальоса. Він пробував виступити проти Болгарії, за що мусів „винити“ від Ліги Націй, таксамо не повелся його політика у відношенні до Югославії. Та не це спричинило його упадок, а зовсім невдачі

Софія Дістрянська.

Франц Ліст.

У сорокові роки вмирати.

„Ти приневодиш багатьох зміняти їх погляд на себе, але важко вони тобі те почитать — ти зближив до них та перейшов побіч них, цього вони тобі не простять ніколи.“

Ти вийшов поза них, але чим вище ти ступив, тим нижчим бачить тебе око зависти — та найбільш ненавидять того, хто долету піднімає“.

Німець: Заратустра.

В дні 1866 р. помер Франц Ліст у Байрайті, де перебував з нагоди святкових вистав Вагнерівських музичних драм. Склалося так, що саме музика Вагнера, якою він одушевлявся ціле своє життя й за існування якої боровся довгі роки, пропагуючи її всюю силою свого ентузіазму, авторитетом своєї світової слави та великодушністю безкорисністю, — була його останнім музичним враженням, неначе заколисаною пісню на вічний супочинок. Ліст-Вагнер — це вислів музики другої половини 19. століття; вони оба представляють усі течії модерної музики свого часу, подібно як Малер-Р. Штраус, доповнюючи себе взаємно, опановують своєю інди-

дуальністю розвиток музики теперішньої доби.

Ціла творчість Ліста є впливом дуалістичного характеру його дарування. Він рівночасно музик-віртуоз і музик-творець, — він як правдивий мистець репродуктивної музики основує модерний фортепьяновий стиль, він указує нові шляхи диригентам грядучих поколінь, є батьком нової оркестральної форми т. зв. симфонічної поеми, а вкінці разом з Берліозом ініціатором і душею нового напрямку програмової музики. Як педагог, гуртує біля себе цілі ряди молодих adeptів і стає середовищем музичного культу. Вкінці, як письменник і автор визначних статей в парискій музичній пресі, він висловлює свої погляди на нові ідеї музичної творчості, вказує шляхи для поширення горизонтів музичної культури і велику працю вкладає в пропаганду нових творів молодих борців за нові гасла.

Так обіймає діяльність Ліста трохи не всі ділянки музичного мистецтва. Однак ця всесторонність не є еманашею припадку ані довірливості, якби на око здавалося; але всі фази його творчості в'яжуться логічно зі собою, вони йдуть шляхом постійної еволюції, обуславлюючи себе взаємно.

Не легко в формі фейлстону перейти всі моменти передомових змагань Ліста, влучно освітлити

рисні тої великої індивідуальності, щоби вона станула плястичною картинною перед очима читача, зокрема українського, який може й не мав часу займатися особою Ліста, або займався нею поверховно та розсіяно під впливом упередження, що, мовляв, Ліст тільки віртуоз та композит технічно-тяжких фортепьянових творів. Це справді певного роду трагедія в житті Ліста, що мав у своїй творчості або ентузіастичних прихильників або непримиримих ворогів. Прихильники його музи вважали його великим у змислі велитів-геніїв, коли між тим противники його творчого напрямку вважали його тільки геніальним віртуозом.

Прихильники класицизму були противниками творчості Ліста. На їх чолі станув Ганслік, представник формалістичного напрямку музичної естетики, великий критик і, як його тоді називали, „rara in rebus musica“, людина незвичайної енергії, непримиримий ворог усього, що нове, признавав тільки класицизм у музиці та протегував лише композитів, що йшли утертими дорогами класичного стилю. Опановуючи цілу світову музичну пресу, він і творив прилюдну опінію. Коли Вагнер виступив зі своєю „музикою майбутнього“, Ганслік звернувся проти нього й поборюючи Вагнера, поборював усіх тих, що стояли ближче нього. Між тими останніми

головну роль відігравав Ліст. Сам Ліст був тим, що займаючи місце диригента у Баймарі, звернув увагу тодішньої суспільності на могутні значіння і вічну красу Вагнерівських творів. Він поборював усі труднощі і поставив трішки основи для розголосу музи Вагнера, а Баймар став джерелом, з якого плаве рікою інтернаціональна слава Вагнерівського генія. Але, на жаль, та свята одушевлення Ліста не знайшло належної адекватності в останніх роках його життя ослаблені прикриті взаємини між ним і мистцем з Байрайту, він осамотів, опущений і забутий тими, що йому асе завдачували.

Однак славу Ліста як віртуоза признавали всі, не вникаючи навіть Гансліка. Та не слід так односторонньо дивитися на творчість Ліста.

Музикологи звикли здавна ділити артистичну діяльність на творчу-продуктивну і перетворюючу-репродуктивну; кожний акт перетворення чи інтерпретації вони зачисляють до репродуктивної, всі інші кладуть у рубрику продуктивної музики. Та нема сумніву, що існує певний поділ праці в музичній творчості, але границі продукції та репродукції не можна в музиці так ясно означити, як в інших ділянках мистецтва, пр. у малерстві або різьбарстві. Пр. поняття в музиці досить так тісно зі собою